

Inkijk

Ik zou kunnen beweren dat de keren dat ik in de gevangenis heb gezeten op de vingers van één hand te tellen zijn, maar ik heb er eerlijk gezegd zeker twee handen voor nodig. Toen ik me jaren geleden meldde in de Bijlmerbajes moest ik lang wachten en de cipiers keken geringschattend op me neer. Een man in een geklede jas en met een nette aktetas: ongetwijfeld een witteboordencrimineel die zijn straf komt uitzitten. Maar ik bleek de meldruimte voor gestraften te zijn ingelopen en nadat ik me vervolgens bekendmaakte als docent van mijn stagiaire geestelijke verzorging mocht ik de ruimte weer verlaten.

Mijn stagiaires en vooral hun mentoren kennen als geestelijk verzorgers de cultuur van detentie als geen ander en ze zijn vertrouwd met de chronische problemen van hen die er verplicht gehuisvest zijn. Natuurlijk is het prettig om te onderkennen dat zij – gedetineerden – en wij – vrije burgers – diametraal verschillend zijn. In de sociale typering van dat onderscheid ligt ongetwijfeld veel leed voor de eersten besloten. Maar interessanter is het gezichtspunt dat we juist veel gemeen hebben. Althans wie zich als gelovige omschrijft is in Luthers termen *'simul iustus et peccator'*: vrij maar gebonden. Een goed leven rechtvaardigt maar maakt je niet vrij van morele broosheid, zo meent ook Augustinus. Ieder heeft recht op zonden, zo zou je zelfs kunnen zeggen als dit niet zo ketters klonk. Dergelijke morele stelregels mogen van de buitenkant hun betekenis hebben; de binnenkant van de gevangenis is er een van betekenisverlies, van onveiligheid en dwang en dat helpt een gedetineerde allemaal niet. Of zoals een ervaren justitiepastor in dit themanummer zegt: 'Ze zitten met hun gezicht naar het verleden en met hun rug naar de toekomst.'

Wat valt daar vanuit een zin- en zorgperspectief aan te doen? Meer dan je denkt. Onder redactie van Jessie Dezutter en Siebrecht Vanhooren word je daarover in dit prachtige themanummer geïnfomeerd vanuit psychologisch en pastoraal-theologisch perspectief. Een inkijk in een wereld die voor velen gesloten blijft. <

Hans (prof.dr. J.B.A.M.) Schilderman is hoofdredacteur van Handelingen en hoogleraar Religie en Zorg aan de Faculteit Filosofie, Theologie en Religiewetenschappen van de Radboud Universiteit Nijmegen.
h.schilderman@ftr.ru.nl